

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Csernely

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

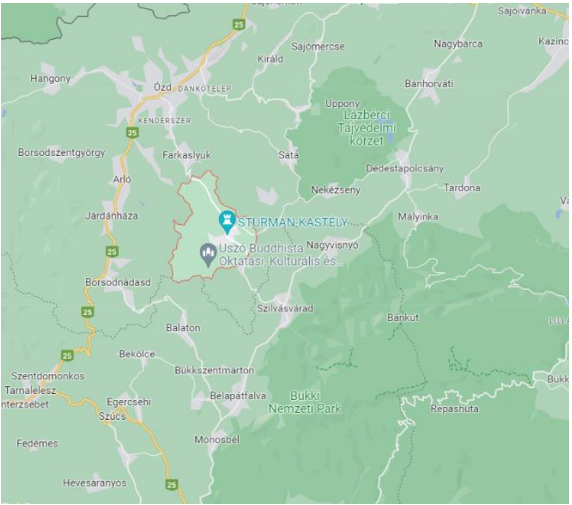

Csernely

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Ózdi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. Június

	<p>Terület: 20,62 km² Lakónépesség: 701 Jogállás: község Járás: Ózdi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Csernely	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Ózdi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2022) (Interjú alapján)	723 fő	
Lakosságszám (2021)	701	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	88%	
15 év alattiak aránya (2021)	20,1%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	87%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	25%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	76%	
Lakásszám (2011)	415	
Üres lakások száma (2011)	111	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	125	
Lakások száma (2019)	415	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	182	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	194	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	349	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	145	
WC nélküli lakások száma (2011)	153	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	0	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,7	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	486780 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	102%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1200000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	21	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	5	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település pozíciója

Az Upponyi-hegységtől délnyugatra, a Csernely-patak völgyében, tagolt medencedombsági területen helyezkedik el, Miskolctól 60 kilométerre nyugatra, Ózdtól 11 kilométerre délkeletre, az Ózdról Egerbe vezető közút mentén. Környezetében az erdők aránya jelentős.

Csernely község festői környezetben a Bükk-hegység lábánál, Szilvásváradtól 8 km-re fekszik.

A település lakosainak száma a 2021-es KSH adatok alapján 701 fő.

Közlekedés

A település könnyen megközelíthető autóval és busszal is, jó helyen fekszik a település, mert a 2508-as főút keresztülmegegy a településen, és Ózd illetve Eger irányába is vannak buszjáratok, könnyen el lehet jutni a szomszédos nagyvárosokba. Ózd 11km, Eger 35 km távolságra található a településtől.

Csernely-Ózd vonalon hétköznapokon 22 Volános járat közlekedik.

Csernely-Eger vonalon hétköznapokon 14 Volános járat közlekedik.

Csernely-Miskolc vonalon hétköznapokon 26 járat közlekedik, de minden esetben át kell szállni 1x vagy 2x.

A településhez legközelebbi centrum a kistérség központja, Ózd város. Az elérhetőségei ideje autóval 15 perc. Másik elérési mód az autóbusszal való elérés. A település az autóbussz járatok számát tekintve igen jó helyzetben van, mert a Borsod Volán és az Agria Volán autóbusszjáratait is igénybe tudják venni a lakosok. A megyeszékhely autóval való elérési ideje kb. 60 perc. A településről közvetlen busz- és vonatjáratokkal Miskolcot elérni nem lehet. Miskolc elérési módja a településről

tömegközlekedéssel csak Ózdon történő átszállással lehetséges. A fővárost autóval elérni kb. 150 perc. Gyorsabb elérést jelent az M3-as autópálya használata. Közvetlen elérése tömegközlekedési eszközzel nem lehetséges.

Térségi munkalehetőségek

Interjú Alpolgármester

A településen munkalehetőség csak a közmunkaprogram, illetve 1-2 munkahelyet a helyi boltok biztosítanak.

A közelben Ózdra tudnak menni dolgozni, Wellis és Saia (március 31-től várhatóan bezár), valamint összeszerelő üzemekbe bejár kb. 70-80 ember a településről.

Miskolcra a Gálába 2 ember jár be dolgozni, varrónők.

Egerbe 15-20 fő jár át dolgozni, Maklár - Bosch. A Boschos busz bejár a településre, ezzel többen tudnak menni dolgozni. A településen átmegy még az egri ZF buszjárata is, de Csernelyről nincs ember, aki ennél a cégnél dolgozna.

Alkalmi munkák - Eger környékén a szőlők biztosítanak megélhetési lehetőséget, általában napi bejelentővel vannak foglalkoztatva.

Interjú Polgármester

A településen jelenleg 27 fő közfoglalkoztatott dolgozik. 12 fő férfi és 15 fő nő.

A legrosszabb helyzetben lévő családok azonban nem preferálják ezt a foglalkoztatási formát sem, mert nagy az eladósodás mértéke. Több irányú tartozás esetén a levonás a bér 50%-t érinti.

Korábban az önkormányzat betekintést nyerhetett, hogy ezek a tartozások milyen összegűek. Jelenlegi adatvédelmi szabályozás miatt erre már nincs jogosultságuk.

A polgármester törekvései között szerepelt, hogy akinek a köztartozása nem volt milliós nagyságrendű a levonás ellenére is vállalja a közfoglalkoztatást, hogy idővel tartozásmentes legyen a munkavállaló.

De a többség az alkalmi, napi bejelentés lehetőségét választja.

Eger, Budapest, Miskolc azok a városok, ahol munkát vállalnak. Budapest és Miskolc tekintetében az építőiparban helyezkednek el, Egerben a szőlőkben vállalnak mezőgazdasági ágazatban helyezkednek el.

Közfoglalkoztatás keretein belül 400m²-en fóliasátorban történő zöldségtermesztés folyik. (Paprika, paradicsom, saláta)

Ezenfelül 1000m-es uborkaültetvényvel rendelkezik az önkormányzat. A megtermelt mennyiség eladásra is elegendő, a Petis és Társa Kft. veszi át nagy mennyiségben, illetve a település lakosság számára is elérhető kedvezményes áron. Valamint egy részét saját üzemi konyhájukon dolgozzák föl.

Állattartással már nem foglalkozik az önkormányzat.

2013-2017 között indított képzések a településen közfoglalkoztatás keretén belül:

Kazánfűtő, kispépkészítő, zsaluzóács, kőműves.

A képzésen résztvevők sikeresen elhelyezkedtek a nyílt munkaerőpiacon.

Az alábbi táblázatban jól látszik, hogyan változott a közfoglalkoztatottak száma 2013-tól.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Csernely Borsod-Abaúj-Zemplén megye Ózdi járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 04. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	6	24	35	24	6	1	1	5	8	11
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	2	3	1	1	3	3	3	3	2	2
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	36	44	86	107	102	73	44	33	21	15
-- Mezőgazdaság	11	36	40	42	39	19	12	8	7	5
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	-	0	1	12	12	10	2	5
-- Szociális jellegű program	24	8	46	65	62	42	20	15	12	6
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	44	72	121	132	111	77	48	41	31	28
Közfoglalkoztatási mutató	9,23%	15,29%	26,91%	30,44%	25,80%	17,71%	11,55%	9,59%	7,11%	6,31%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	37	30	33	15	25	23	26	28	26	23
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	6	3	4	4	7	11	10	11	13	13
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	50	28	18	17	22	27	28	35	46	48
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	93	60	54	35	54	60	63	73	85	84
-- Ebből tartós álláskereső	29	16	9	7	7	10	11	18	31	36
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	19,61%	12,87%	12,05%	8,05%	12,61%	13,97%	15,21%	17,06%	19,39%	19,06%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	475	468	451	435	429	432	417	426	438	438
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	
11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+	

(Forrás: <http://kozfoglalkoztatás.bm.hu/>)

Vándorlás/költözés

Interjú Polgármester

A roma lakosságra jellemző viselkedési forma, hogy nem költöznek el a településről, a családi kötelékek miatt.

Azok a fiatalok, akik továbbtanulnak, szakmát szereznek, felsőfokú végzettséget, ritka esetben térnek vissza Csernelybe.

A településen holland, valamint belga származásúak vásároltak ingatlanokat.

Ez jelenleg körülbelül 18 ingatlant jelent. Jelen pillanatban 3 család él már életvitelszerűen a faluban. Az ideköltözők 50-es korosztályúak.

Ezek a családok nagy gondot fordítanak az állagmegóvásra, felújításra.

A kevésbé jó állapotú ingatlanok 2,75 millió Ft, azok az ingatlanok melyeket a holland-és belga tulajdonosok birtokába kerültek kb 5-6 millió Ft volt az irányár.

Elérhető szolgáltatások

Interjú Polgármester és Alpolgármester

2010.-ben bezárta kapuit az általános iskola.

A jobb módú magyar szülők elkezdték Szilvásváradra hordani a gyerekeiket általános iskolába, aminek a végére már csak kb. 40 gyermek maradt az iskolában, így nem tudták tovább fenntartani az iskolát. Az iskola épülete üresen áll, kihasználatlanul. Az iskolás korú gyermekeket a jobb helyzetben lévők tehát Szilvásváradra hordják (van néhány roma származású gyermek is), a hátrányosabb helyzetű roma gyerekeket Ózdra hordják iskolába, külön iskolabusz jön értük. (Ózd Petőfi úti iskolába járnak.)

A településen az óvoda 27 fővel üzemel.100%-ban roma összetételű.

Háziorvos szolgáltatás hétfő-szerda-pénteki napokon elérhető. Kedd-csütörtöki napokon nővéri asszisztencia működik. Ezeken a napokon a kliensek időpontot kérhetnek, receptfelírás működik.

A védőnő heti kétszer működik, hétfői és szerdai napokon.

Gyermekorvos Arló településen működik. (19 km)

Valamint népkonyha és szociális étkeztetés is működik.

Könyvtárral, közösségi térrel rendelkezik az önkormányzat. Gyerekkuckó működik a könyvtáron belül, az alábbi napokon: hétfő-szerda-péntek.

A településen nincs roma önkormányzat. 2014.-ben megválasztották ugyan a tagokat, de ezt követően börtönbe kerültek. (kábitószter birtoklás, uzsora, kerítés)

A településen megvalósuló rendezvények önerőből, pályázatok útján, valamint a Megyei Könyvtár becsatlakozásával valósulnak meg. (Pl.: Március 15.-i rendezvény, Augusztus 20., Derelye fesztivál)

Csernelyen három vendégház működik. Az idelátogatókat a tiszta levegő, csendes falukörnyezet csalogatja ide. A polgármester is két vendégház tulajdonosa, ezek most vannak kialakítás alatt. Elmondása szerint nagy népszerűségnek örvendenek ezek a vendégházak.

A településen polgárőrség működik.

Közösségi programokon a romák szeretnek részt venni.

KIKELET fesztivál 2022. március 27-én került megrendezésre, 1 millió forintos támogatásból, közösségi élet újraélesztésére. Főzés, zene, arcfestés, stb. várható.

Adventkor a 4 vasárnapon megemlékezés történik a településen.

Önkormányzati fejlesztések

Interjú Polgármester

TOP: - óvoda felújítás: tetőszerkezet

-energetikai korszerűsítés a polgármesteri hivatalban

BM: Polgármesteri Hivatal tetőszerkezet felújítása

Magyar Falu Program: orvosi eszközök beszerzése, temető körbekerítése, energetika korszerűsítése az óvoda épületében

Folyamatban:

TOP+: Orvosi rendelő energetika korszerűsítése, tetőszerkezet felújítása

Magyar Falu Program: belső úthálózat felújítása

Az önkormányzat szeretett volna pályázni a komplex településprogramra, de a KSH adatbázisa szerint a település nem rendelkezik szegregátummal. Így elutasították a pályázatukat.

2013-2017 között indított képzések a településen közfoglalkoztatás keretén belül:

Kazánfűtő, kisgépkészítő, zsaluzóács, kőműves.

A képzésen résztvevők sikeresen elhelyezkedtek a nyílt munkaerőpiacon.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térsgégi pozíciója tekintetében:

- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

Lakások száma a településen: 415 db.

Közüzemmi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019) 182 db.

Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019) 349 db.

Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019) 145 db.

Közcsatornába bekötött lakások száma (2019) 194 db.

Interjú Polgármester

Mindenhol kiépített az infrastruktúra: gáz, víz-szennyvíz gerinchálózat kiépített.

Kb. 20 család az, akinél nincs bekötve az áramszolgáltatás. Azonban az illegális áramlopással „kiküszöbölik” ezt a problémát.

A feltöltős villanyóra jellemző a településen.

Szegregátumok

Csernely községben nincsenek sem telepek/szegregátumok. (Forrás:Hep)

Interjú Polgármester

A polgármester arról számolt be, hogy a településen gócpontok vannak, ahol a szegregátumra jellemző képet látunk.

Nincs külön elhatárolható terület, ami kifejezetten szegregátum lenne. Az utcaképen is jól megfigyelhető, hogy az ingatlanok állapota változatos.

Interjú Alpolgármester

A településen több „cigányszög” (alpolgármesterasszony ezt a szót használta) található, ami annyit takar, hogy egy-egy területen több hátrányos helyzetű vagy roma család található, de kifejezetten szegregátumként meghatározott terület nincs a faluban.

Helyi ingatlanpiac

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 1 200 000 Ft.

Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 21.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Interjú Polgármester

Az önkormányzat szeretett volna pályázni a komplex telepprogramra, de a KSH adatbázisa szerint a település nem rendelkezik szegregátummal. Így elutasították a pályázatukat.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Interjú polgármester

A szociális bérlakás a település bármely pontján kialakítható. (A roma lakosság szórtan helyezkedik el a településen.)

Bérlakások száma: maximum 3 db, a többgenerációs együttélés megbontására.

Az önkormányzat bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Interjú Polgármester

Az eladósodás jellemző.

Köztartozást halmoztak föl: pl elmaradt villany-és telefonszámla

Jellemző a személyi kölcsön felvétele után felhalmozódó tartozás. (pl.provident)

De a háztartási kisgépek részletfizetésének elmaradása után keletkezett tartozások is megfigyelhetőek.

A mélyszegénységben élő családok esetében a megélhetési bűnözés figyelhető meg:

- színesfém-vaslopás
- téli időszakban falopás
- lakatlan ingatlanok feltörése

A településen két gyilkosság történt:

- 2014.04.27.: Szerelemfélétségből elkövetett emberölés, itt egy 42 éves hölgy volt az áldozat.
- 2015.01.18.: itt egy alkoholos állapotban lévő férfi 67 éves ismerősét gyilkolta meg.

Az uzsora már nem jellemző a településen. 3-4 főről tud a polgármester, aki jelenleg is uzsorástól kér kölcsön.

További bűnelkövetések:

- vezetői engedély nélküli vezetésű
- ittas vezetés
- kerítés, futtatás

2014.-től 80%-al csökkent a bűnözés.

A településen az elveszületések száma alacsony. Ennek oka, hogy az édesapák több hullámban börtönbüntetésüket töltik.

A gyermekvállalás időszaka: 17-18 éves korban kezdődik.

A 16 évet betöltött diákok estében megfigyelhető, hogy azok is, akik szeretnének továbbtanulni, a család nem támogatja őket. A szülők visszahúzzák gyermekeiket, akik miután elhelyezkednek, családfenntartóvá válnak. Miután az állam bevezette a 25 év alattiak adómentességét, a fiatalok még nagyobb összeghez jutnak. Nehéz őket motiválni, hogy ha továbbtanulnak, illetve befejezik tanulmányaikat még nagyobb összeghez juthatnak szakképesítéssel.

A vállalt gyermekek száma összefüggésben van a család helyzetével:

A legrosszabb körülmények között élő családok esetében előfordul a 13 gyermek is.

Ezt követi a 7-8 gyermekes családok, de átlagosan a családokban a 4 gyermek vállalása a jellemző.

A legrosszabb helyzetben lévő családok esetében jellemző, hogy a szülők egyike börtönviselt és iskolai végzettsége sok esetben a 8 osztályt sem éri el.

Ezen családok esetében elmondható, hogy a közművek egyike sem működik, illetve az áram igen, illegálisan. Szemétdíjat nem fizetnek, a felgyűlt szemetet még fel sem gyűjtik, vagy ássák el. Az ingatlan udvarán vagy a legközelebbi szabadterületre dobják ki.

A mellékhelység kinti wc-re korlátozódik. Ez a patkányok elszaporodását is hozza magával.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma: 240
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	6
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	40
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	194

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlés, uzsora bérlés, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

2db szolgálati lakással rendelkezik az önkormányzat.

Az egyikben az alpolgármester él, a másikban pedig a körzetes nyomozó.

-szívességi lakáshasználat

-önkéntes lakásfoglalás

-régiben üres ingatlanokban a tulajdonos tudtával is történnek beköltözések és ebben az esetben részletekben fizetnek az ingatlan árát, azonban a teljes összeg rendezését követően nem történik meg hivatalosan a tulajdonosváltás. Ez ellehetetleníti bármely ügyintézés, mint pl. az áramszolgáltatás visszavezetését-átíratását.

A többgenerációs együttélés nem jellemző a település lakóira.

A polgármester véleménye szerint kb. 6 olyan család él a településen, akiknek élethelyzete életveszélyes.

Egy családot különösen kiemelt: 14 fő él 35m².

Azok az ingatlanok, ahol ezek a családok élnek, több, mint 80 évesek.

Összetételük homokkő.

10 olyan ingatlant jelölt meg, amit nem érdemes felújítani, az épületek összetétele miatt nem biztos, hogy pl. egy új tetőszerkezetet kibírna az ingatlan.

Jelenleg 15-20 üres ingatlan található Csernelyen, zöme eladó.

Ezek az ingatlanok kb.50-60 évesek.

Összetételük: homokkő, tufa, téglák.

13 bontásra ítélt épületmaradvány volt meghatározva, ebből már 8 db elbontásra került az állam segítségével.

A településen keresztülfolyik a Csernely-patak, azonban ez nem jelent veszélyt árvízvédelmi szempontból. Utoljára 84 éve öntött ki a patak.

Az évek során megtörtént a patak szabályozása, illetve medrének mélyítése.

Interjú Alpolgármester

Az ingatlanok állapota romlik az évek előrehaladtával. Különbséget lehet tenni a mélyszegénységben élő, de törekvő és a hanyag között. Mert a szegénység nem egyenlő az igénytelenséggel. Az, akinek minden mindegy, semmivel sem motiválható.

A jobb módú roma családoknak rendben vannak a tulajdonviszonyok. A többi családnál legtöbbször rendezetlenek a tulajdonviszonyok, gyakori a zsebszerződések használata.

Az elitebb réteg, akik normál munkaviszonnyal rendelkeznek, nekik van lehetőségük házat vásárolni helyben Csokra, de ez nem túl gyakori.

Eladó ingatlanok vannak a településen, az árak vegyesek, általában 3-5 millió között mozognak, de van 10-16 millió között tartott ingatlan is.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: (lakottak)	Lakások száma:300
életveszélyes házak	6
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyet nem érdemes felújítani	10
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	134
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	150

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

A településhez legközelebbi centrum a kistérség központja, Ózd város. Az elérhetőségei ideje autóval 15 perc. Másik elérési mód az autóbusszal való elérés. A település az autóbusz járatok számát tekintve igen jó helyzetben van, mert a Borsod Volán és az Agria Volán autóbuszjáratait is igénybe tudják venni a lakosok. A megyeszékhely autóval való elérési ideje kb. 60 perc. A településről közvetlen busz- és vonatjáratokkal Miskolcot elérni nem lehet. Miskolc elérési módja a településről tömegközlekedéssel csak Ózdon történő átszállással lehetséges. A fővárost autóval elérni kb. 150 perc. Gyorsabb elérést jelent az M3-as autópálya használata. Közvetlen elérése tömegközlekedési eszközzel nem lehetséges.

A szociális bérlakás a település bármely pontján kialakítható. (A roma lakosság szórtnan helyezkedik el a településen.)

Bérlakások száma: maximum 3 db, a többgenerációs együttélés megbontására.

Az önkormányzat bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

Az eladósodás jellemző.

Köztartozást halmoztak föl: pl elmaradt villany-és telefonszámla

Jellemző a személyi kölcsön felvétele után felhalmozódó tartozás. (pl.provident)

De a háztartási kisgépek részletfizetésének elmaradása után keletkezett tartozások is megfigyelhetők.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	6				6
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		10			10
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		30	44		134
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			150		150
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	6	40	194		240 család 300 ház

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének növelésének érdekében történő fejlesztés:** közlekedést javító intézkedések, potenciális munkalehetőségek, beruházások, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása.
-

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező

családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	nagyon jó, sűrű buszjáratok jellemzőek
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	az önkormányzat a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	van eladó ingatlan a településen
közműinfrastruktúra	minden közmű kiépítésre került
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	rendezettek általában
uzsora	már nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	iskola Ózd és Szilvásvár, óvoda van helyben
szegregátumok relatív mérete a településen	billegő típusú a település, szórtan élnek a roma családok

A bérlakásfejlesztés településhatárokra kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Ózd, Eger
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoport köréből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 3-6 család, ami egyben **3 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	3			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				3

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.